

Α.Π. 66348

Αθήνα 15 Οκτωβρίου 2020

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΣ ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ

για τα Κτίρια της V Μεραρχίας Κρητών στον λόφο Καστέλι Χανίων

Η κατάληψη του χώρου της V Μεραρχίας στα Χανιά με την επωνυμία “rosa nera” είχε συντελεστεί 16 χρόνια πριν. Ο τερματισμός της κατάληψης έγινε με παρέμβαση της αστυνομίας, δυστυχώς με διαδικασίες βίαιες που δεν θα μπορούσε κανείς να τις επικροτήσει. Στην περίπτωση αυτή μάλιστα, ο επισπεύδων ήταν το Πολυτεχνείο Κρήτης που, ως ιδιοκτήτης του χώρου απαιτούσε την ανάκτηση του ακινήτου, ώστε να διατεθεί ο χώρος αυτός προς τουριστική εκμετάλλευση. Απόφαση που είχε πάρει η Πρυτανεία του Πολυτεχνείου Κρήτης το 2017 για την εκμίσθωση των κτιρίων της περιουσίας του Πολυτεχνείου στον Λόφο Καστέλι στη μεγάλη ξενοδοχειακή εταιρεία της Belvedere.

Το κτίριο της παλιάς Μεραρχίας ήταν το τελευταίο από τα κτίρια του Πολυτεχνείου Κρήτης στη πόλη των Χανίων που αποτελούσε δημόσιο χώρο και απευθυνόταν τόσο στους φοιτητές, όσο και στη Χανιώτικη κοινωνία. Τα υπόλοιπα εντός της πόλης κτίρια του Πολυτεχνείου είχαν αδειάσει με σκοπό, είτε να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, είτε να χρησιμοποιηθούν διαφορετικά, αν και τελικά έμειναν για πολλά χρόνια σε πλήρη αχρηστία, με αποτέλεσμα την κτιριακή τους υποβάθμιση και την εκτίναξη του κόστους της επανάχρησής τους. Το 2009 είχε επαναληφθεί η ίδια διαδικασία εκκένωσης κτιρίου, με παρέμβαση της αστυνομίας, απομακρύνοντας τον σύλλογο των φοιτητών από το κτίριο Παπαδοπέτρου. Λίγο αργότερα, το 2013, η Αρχιτεκτονική Σχολή μεταφέρθηκε στην Πανεπιστημιούπολη (φιλοξενούμενη σε κτίρια άλλων σχολών), με σκοπό τα κτίρια της Γαλλικής Σχολής που τη στέγαζαν μέχρι τότε μέσα στον αστικό ιστό της πόλης των Χανίων, να πάρουν άλλη χρήση, η οποία δε θα απευθύνονταν στη φοιτητική κοινότητα. Μέχρι και σήμερα η εν λόγω «αξιοποίηση» αναμένεται και τα κτίρια ρημάζουν.

Το κτίριο της V Μεραρχίας, ένας από τους ελάχιστους εναπομείναντες δημόσιους και ελεύθερους χώρους στο παλιό Λιμάνι, ένα απ’ τα σημαντικότερα, ιστορικά και αρχιτεκτονικά, κτίρια της πόλης, πρέπει να συνεχίσει να υπάρχει όχι μόνο από τους τουρίστες, αλλά κυρίως για τους κατοίκους της πόλης.

Η ανατροπή που επήλθε σε πολλούς τομείς λόγω της πανδημίας, μας κάνει να σκεπτόμαστε ιδιαίτερα τα πληττόμενα κομμάτια της κοινωνίας σε σχέση με την άκριτη “τουριστικοποίηση” των πόλεών μας, όπως και της πόλης των Χανίων.

Η κατάληψη της “rosa nera”, πέρα από μια κατάληψη στέγης, επεδίωξε να αποτελέσει χώρο τόσο κοινωνικό και κινηματικό όσο και πολιτιστικό, με ενεργή δράση στην πόλη των Χανίων. Στους χώρους του, πριν από την εκκένωση, λειτουργούσε θεατρική σκηνή, βιβλιοθήκη-αναγνωστήριο, χώρος παρουσιάσεων, παιδικό στέκι, εργαστήριο κατασκευών, χώρος χαριστικού παζαριού, εργαστήριο χειροποίητου ψωμιού και καφενείο. Είχαν διοργανωθεί εκατοντάδες παραστάσεις, συναυλίες, παρουσιάσεις, συζητήσεις, εργαστήρια, συνελεύσεις, γλέντια, καφενεία οικονομικής ενίσχυσης συλλογικοτήτων και δράσεων, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ταυτόχρονα, η κατάληψη κάλυπτε και κάποιες στεγαστικές ανάγκες.

Η επιλογή του συγκεκριμένου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος να προχωρήσει στην ιδιωτικοποίηση και τουριστική εκμετάλλευση του χώρου, επανέφερε ενεργά στο προσκήνιο μία συζήτηση για τον τρόπο αξιοποίησης και εκμετάλλευσης αρχαιολογικών χώρων, μνημείων, ιστορικών κτιρίων, δημόσιων χώρων και κτιρίων, αλλά και γενικότερα κάθε πολιτισμικού αποθέματος που έχει αποκτήσει κάποιο ιδιαίτερο χαρακτήρα, κάποια ειδική προστασία.

Το Πολυτεχνείο Κρήτης ως ιδιοκτήτης του χώρου θεώρησε σκόπιμο να διαθέσει προς ενοικίαση για 25 χρόνια ένα χώρο με τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ένα τοπόσημο με μία πολύ βαριά ιστορία από τους Μινωικούς χρόνους, την αρχαιότητα, τη Βυζαντινή περίοδο, τα βενετσιάνικα χρόνια, μέχρι και την οθωμανική περίοδο.

Σήμερα, ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Χανίων, η Διευθύντρια των ανασκαφών στον λόφο Καστέλι Χανίων, ο Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων, ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, φορείς και προσωπικότητες των Χανίων, συμφωνούν και συναινούν στην αποκατάσταση των μνημείων και στη διατήρηση του δημοσίου χαρακτήρα τους.

Η πόλη των Χανίων, η Κρήτη, η Ελλάδα, ο Πολιτισμός, έχουν ανάγκη να τους αποδίδουμε αυτό που δικαιούνται και τους αρμόζει.

Μία εσφαλμένη επιλογή ενός Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται να αγγίζει κατ' αυτό τον τρόπο "μία από τις αρχαιότερες πόλεις της Ευρώπης" στον χώρο που υψώθηκε το Μινωικό Ανάκτορο, στην Ακρόπολη της Αρχαίας Κυδωνίας.

Το κόστος της ακύρωσης μιας ιδιωτικής σύμβασης δεν μπορεί να συγκριθεί με την αξία που έχει ο Πολιτισμός, η Παιδεία, η Ιστορική Μνήμη, η Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, ή να κοστολογηθεί. Θα ήταν μία πρόκληση έναντι των Διεθνών Συμβάσεων στις οποίες έχει προσχωρήσει η χώρα μας, όπως η Σύμβαση της UNESCO του 1981, της Γρανάδας το 1985, της Βαλέτας το 1992, της Φλωρεντίας το 2000, της Χάρτας της Βενετίας και της διακήρυξης του Άμστερνταμ.

Ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων υιοθετεί πλήρως την άποψη της τοπικής κοινωνικής και επιστημονικής πλειοψηφίας, που συγκλίνει προς έναν διάλογο μεταξύ όλων αυτών των επιστημονικών φορέων, των συλλογικοτήτων και των κατοίκων της πόλης, που δικαιούνται μία θέση "στο μπαλκόνι των Χανίων".

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ
Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ξυνομηλάκης